

หน่วยการ เรียนรู้ที่ 3

..ปลอดภัย ไร้อุบัติเหตุ..

สุขศึกษาและพลศึกษา ม.4 เทอม 2

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหวังและไม่ตั้งใจในเวลาและสถานที่แห่งหนึ่ง เกิดขึ้นโดยไม่มีสิ่งบอกเหตุล่วงหน้า แต่มีสาเหตุและส่งผลกระทบที่สามารถชี้วัดได้ อุบัติเหตุเป็นผลเชิงลบของความเป็นไปได้อย่างหนึ่ง ซึ่งควรจะหลีกเลี่ยงหรือป้องกันไว้แต่แรก โดยพิจารณาจากปัจจัยสาเหตุต่าง ๆ อันที่จะนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุ

ในเรื่องของกำหนดการและการวางแผน อุบัติเหตุอาจหมายถึง เหตุการณ์หรือผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้มีการวางแผนรองรับมาก่อน หรือวางแผนไม่ครอบคลุม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบและกำหนดการโดยรวมเมื่ออุบัติเหตุเกิดขึ้น

ในอีกความหมายหนึ่ง อุบัติเหตุอาจหมายถึง เหตุการณ์ทางกายภาพที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตของมนุษย์ อาทิ รถชน ตกตึก มีดบาด ไฟลวก ไฟช็อต โดนพิษ ฯลฯ หรือหมายถึงเหตุการณ์ที่ไม่ใช่ทางกายภาพเช่น การลืมนของการลืมนัดหมาย ความเผอเรอ หรือการเปิดเผยความลับ เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดก็ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ !!

อุบัติเหตุป้องกันได้

อุบัติเหตุ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด หรือไม่ได้ระมัดระวังมาก่อน อุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะทำให้เสียทรัพย์สินและอาจเสียชีวิตได้

พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เกิดจากหลายสาเหตุ ดังนี้

๑. ความประมาท

๒. ความคึกคะนอง

๓. ขาดความรู้ความชำนาญ

๔. เครื่องมือชำรุด

๕. ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ

๖. อื่น ๆ

อุบัติเหตุป้องกันได้

อุบัติเหตุในบ้าน

อุบัติเหตุในบ้าน เป็นภัยที่เกิดจากการกระทำที่ประมาทของสมาชิกในบ้านหรือเกิดจากสภาพบ้านและบริเวณบ้านที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้

อุบัติเหตุในบ้านนั้นเกิดจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

๑. หลัดตกจากบันไดหรือที่สูง
๒. เล่นกับไฟ น้ำร้อนลวก ไฟไหม้ จุกธูปเทียนทิ้งไว้
๓. จมน้ำในสระน้ำหรือในแม่น้ำลำคลองใกล้บ้าน
๔. ถูกของมีคมทิ่มแทงหรือบาดเจ็บ
๕. กินยาผิด ดมหรือกินสารเคมี

อุบัติเหตุป้องกันได้

ข้อควรปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุในบ้าน

๑. ไม่วิ่งเล่นขณะขึ้นหรือลงบันได
๒. ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างระมัดระวัง และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย
๓. ไม่จุดไม้ขีดไฟเล่น และดับไฟทุกครั้งหลังใช้งานเสร็จแล้ว
๔. ถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อใช้เสร็จแล้ว
๕. ไม่วิ่งเล่นในบริเวณที่มีหญ้าขึ้นรก เพราะอาจถูกสัตว์มีพิษกัดต่อยได้

อุบัติเหตุป้องกันได้

๖. ไม่ควรหยิบยากินเอง ควรให้ผู้ใหญ่หยิบยามาให้
๗. ไม่ปีนต้นไม้หรือที่สูง เพราะพลัดตกลงมาได้
๘. ไม่ทิ้งเศษกระเบื้องหรือของมีคมไว้ตามทาง เพราะอาจถูกบาดเท้าได้
๙. เมื่อพบสิ่งของในบ้านชำรุด ควรแจ้งให้พ่อแม่ทราบทันที
๑๐. ถ้าบ้านอยู่ใกล้แม่น้ำลำคลองควรฝึกว่ายน้ำให้เป็น

อุบัติเหตุป้องกันได้

อุบัติเหตุในโรงเรียน

อุบัติเหตุในโรงเรียน อาจเกิดขึ้นจาก
ความประมาทและความคึกคะนองของตัว
นักเรียนเอง หรือเกิดจากสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียน เช่น โต๊ะและเก้าอี้ชำรุด อาคารเรียน
ทรุดโทรม สนามของโรงเรียนมีหญ้าขึ้นรก
เป็นต้น ดังนั้น เราจึงควรเรียนรู้ข้อควรป้องกัน
ตนเองจากการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียน

อุบัติเหตุป้องกันได้

ข้อควรปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน

๑. ไม่เล่นรุนแรงกับเพื่อน
๒. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของโรงเรียน เช่น ไม่ห้อยโหนประตูหรือหน้าต่าง
๓. เก็บเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ที่ใช้เสร็จแล้วให้เรียบร้อย
๔. ถ้าหากพบอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้ชำรุด ต้องรีบแจ้งให้ครูทราบทันที

อุบัติเหตุป้องกันได้

อุบัติเหตุในการเดินทาง

อุบัติเหตุในการเดินทาง เป็นอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ จากการเดินทางบน
เดินทางโดยรถยนต์ หรือเดินทางทางน้ำ อุบัติเหตุในการเดินทางอาจทำให้เรา
เสียชีวิตได้ ดังนั้น เราจึงควรรู้ข้อควรปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินทาง
ดังนี้

๑. ข้ามถนนตรงทางข้าม เช่น ทางม้าลาย สะพานลอย ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟจราจร
๒. ก่อนข้ามถนนควรมองขวา มองซ้าย และมองขวาอีกครั้งจึงข้ามถนน

อุบัติเหตุป้องกันได้

๓. ควรเดินบนทางเท้า ไม่วิ่งหรือเล่นกันขณะเดินถนน
๔. ใส่เสื้อผ้าสีสว่างในขณะเดินทางตามถนนในตอนกลางคืน
๕. ไม่ควรแย่งกันขึ้นรถประจำทาง
๖. ไม่ห้อยโหนอยู่ที่ประตูรถโดยสารประจำทาง
๗. รอขึ้นหรือลงเรือเมื่อจอดเทียบท่าหรือริมฝั่งเรียบร้อยแล้ว
๘. ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของการนั่งเรือ เช่น ไม่นั่งบนกราบเรือ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการจราจรทางบกนั้น เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุด้วยกัน จากสถิติของกรมทางหลวง พบว่า สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทางหลวงมากที่สุด คือการขับรถเร็ว รองลงมาคือการขับรถระยะกระชั้นชิด อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการจราจรทางบกนั้น มักเกิดขึ้นจากสาเหตุที่สำคัญ 3 ประการดังนี้

1. บุคคล

2. สิ่งแวดล้อม

3. กฎหมาย

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

1. บุคคล

สาเหตุเกิดจากผู้ขับขี่ยานพาหนะ ผู้โดยสาร คนเดินทาง หรือ สัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ซึ่งมีสาเหตุดังนี้

1. สาเหตุจากผู้ขับขี่ยานพาหนะ

1.1 มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย เช่น ร่างกายอ่อนเพลีย ง่วงนอน หรือหลับใน สุขภาพไม่ดี มีโรคประจำตัว โรคลมชัก ตาบอดสี ตาพร่า น้ำตาล ในเลือดต่ำ

1.2 มีความบกพร่องทางจิตใจและอารมณ์ เช่น มีความกลัดกลุ้มใจ วิตกกังวล อารมณ์หงุดหงิด จุนเจียว มีความตึงเครียดทางอารมณ์

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

1.3 ขาดความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการใช้ถนน เช่น ขาดความรู้เรื่องความเร็วกับรถ คาดคะเนความเร็ว หรือระยะทางไม่ถูกต้อง ไม่มีความรู้ความชำนาญ ในเรื่องลักษณะของยานพาหนะที่ใช้ขับ ไม่รู้กฎจราจร เป็นต้น

1.4 ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับ เช่น ขับรถเร็ว ขับรถตัดหน้ารถอื่น ระยะกระชั้นชิด ขับรถล้ำช่องทางเดินรถ ขับรถแซงซ้าย หรือแซงขวาในที่คับขัน ขับรถตามหลังคนอื่นอย่างกระชั้นชิด ฝ่าฝืนป้ายหยุดขณะออกจากทางร่วม ขับรถย้อนศรทางเดินรถ ขับรถฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจร หยุดรถโดยกระชั้นชิด ฯลฯ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

1.5 ไม่รู้จักป้องกันตนเอง เช่น ขับรถด้วยความประมาท ขาดความระมัดระวัง ความเร่งรีบในการเดินทาง เสพยากระตุ้นประสาท ดื่มสุราขณะขับรถ ฯลฯ สำหรับเรื่องการดื่มสุรานั้น จากสถิติของสถาบันนิติเวชวิทยา กรมตำรวจ ปี พ.ศ. 2532 พบว่าผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุจากการจราจร มีประวัติการดื่มสุราจำนวน 288 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 77.12

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

2. สาเหตุจากผู้โดยสาร คนเดินเท้า หรือสัตว์เลี้ยง

2.1 การขาดความระมัดระวัง เช่น ผู้โดยสารขึ้นหรือลงรถโดยไม่ระมัดระวัง ในการปิด-เปิดประตูลูกบิด เดินถนนโดยไม่ระมัดระวัง ขาดยานวิ่งตัดหน้ารถ การวิ่งเล่นบนถนน สิ้นหกล้ม ลังเลใจในการข้ามถนน ฯลฯ

2.2 การไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่น ห้อยโหนรถโดยสารรถประจำทาง ไม่ขึ้นหรือลงขณะรถหยุด หรือที่ป้ายจอด ไม่ข้ามถนนตรงทางข้าม, สัญญาณ หรือสะพานลอย ไม่เดินถนนตามบาทวิถีหรือทางเท้า

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

2.3 ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น ข้ามถนนโดยออกจากหน้า หรือท้ายรถขณะที่รถยังจอดอยู่ สัตว์เลี้ยงเดินข้ามถนนหรือวิ่งตัดหน้ารถ ฯลฯ

2.4 ความไม่สมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ เช่น สภาพร่างกายที่อ่อนเพลียการดื่มสุราขณะเดินทาง เป็นต้น

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

2. สิ่งแวดล้อม

สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ที่เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ สภาพของรถ สภาพถนนและดินฟ้าอากาศ

1. สาเหตุจากสภาพของรถ

1.1 ยางระเบิดหรือยางแตก ทำให้รถเสียการทรงตัว พลิกคว่ำได้ง่าย โดยเฉพาะรถที่กำลังแล่นด้วยความเร็วสูง และถนนลื่น

1.2 เบรกแตก เบรกลื่น ทำให้รถไม่สามารถหยุดหรือชะลอความเร็วลงได้ตามความต้องการ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

1.3 **เพลาลุดหรือเพลาชาด** ทำให้รถหมดกำลังในการขับเคลื่อน รถจะไม่แล่น แม้ว่าจะเหยียบคันเร่งอย่างไรก็ตาม ทำให้ยากแก่การควบคุมความเร็ว และง่ายต่อการเกิดอุบัติเหตุ

1.4 **คันส่งลุด** ทำให้พวงมาลัยใช้การไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมรถได้

1.5 **อุปกรณ์ประจำรถชำรุดหรือขัดข้อง** เช่น ไม่มีไฟหน้า-หลัง ไฟใหญ่มีข้างเดียว หรือไม่มีเลย ไฟเลี้ยวชำรุด ไม่ได้ซ่อมแซมหรือแก้ไข พวงมาลัยสั่นขณะขับ เป็นต้น

1.6 **การเปลี่ยนแปลงสภาพรถ** เช่น การเพิ่มแรงเครื่อง ทำให้ผู้ขับขี่เกิดความคะนองและขับเร็ว การแปลงสภาพรถตามความพอใจ โดยไม่คำนึงถึงสภาพรถที่ได้รับการออกแบบมา

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

2. สาเหตุจากบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุ สภาพถนนและสภาพแสงสว่าง

2.1 บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ ทางแยก ทางโค้ง ทางตรง ทางเบี่ยง สะพาน วงเวียน ทางตัดทางรถไฟ ทางลาดชัน/เนินเขา ทางเข้าออกทางด่วน ทางเชื่อมโยงทางแยก ทางเชื่อมอาคารที่พักอาศัย ฯลฯ ซึ่งบริเวณที่มักเกิดเหตุบ่อยที่สุดคือ ทางตรง โดยสภาพเส้นที่ตีเรียบ มักทำให้ผู้ขับขี่ขาดความระมัดระวังและขับรถด้วยความเร็วสูง นอกจากนี้จะพบว่าถนน 3 ช่องทางจะเกิดอุบัติเหตุมากกว่าถนน 2 ช่องทาง และถนน 4 ช่องทาง และถนนสี่แยกจะอันตรายกว่าสามแยก

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

2.2 สภาพถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อ มีโคลนตม มีเครื่องกีดขวางมาก ๆ หรือถนนที่แคบ ถนนที่ลื่น มีส่วนทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

2.3 สภาพแสงสว่างบนถนน เช่น แสงสว่างที่ส่องจากรถคันที่สวนมาโดยการเปิดไฟสูงและมีความสว่างสูง ทำให้ตามัวมองไม่ชัดเจน หรือไม่มีไฟส่องสัญญาณทางแยก บนท้องถนนมืดไม่มีไฟฟ้า ไม่มีแสงสว่าง ทำให้มองไม่เห็นทาง หรือมองไกลไม่ได้ ย่อมเป็นอันตรายต่อการขับรถ อย่างไรก็ตามแสงสว่างในเวลากลางวัน หรือความสว่างของ ถนนก็มักทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงกว่าเวลากลางคืน แต่ความรุนแรงจะเกิดในเวลากลางคืนมากกว่า

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

จะเลือกใช้
หลอดไฟเพื่อถนน
อย่างไรดี?

การเลือกหลอดไฟเพื่อให้เหมาะกับการ
ใช้งานนั้น แน่นอนว่าตนเองต้องทราบ
เสียก่อนว่า หลอดไฟนั้นมีเอาไว้เพื่ออะไร
และลำดับเรื่องความสำคัญได้เสียก่อนว่า
จะให้อะไรเป็นประเด็นที่สำคัญ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

3. สาเหตุจากดินฟ้าอากาศ

3.1 ฝนตกหนัก น้ำท่วม ทำให้ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ เป็นหล่มโคลน ถนนลื่น ทำให้รถตกถนน พลิกคว่ำ

3.2 การเกิดพายุหรือหมอกลงจัด ทำให้มีควันปกคลุมมองไม่เห็นทาง เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

3.3 พายุหิมะ ในต่างประเทศอาจมีพายุหิมะ ทำให้ถนนลื่นมองไม่เห็นทาง

3.4 สภาพดินฟ้าอากาศที่ดี อุบัติเหตุมักเกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ดีเสมอ ทั้งนี้เพราะผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูง และขาดความระมัดระวังอันตราย

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

3. กฎหมาย

สาเหตุจากกฎหมาย กฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ ดังนี้

1. การขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทุกคนทราบ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และบทลงโทษ ในการฝ่าฝืนกฎต่าง ๆ ทำให้ประชาชน ขาดจิตสำนึกและฝ่าฝืนกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งมีผลให้เกิดอุบัติเหตุได้
2. บทลงโทษหรือค่าปรับยังไม่เหมาะสม ทำให้มีการฝ่าฝืนก้ำจราจร หรือ กฎระเบียบต่าง ๆ อยู่เสมอ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

3. การที่กฎหมายมิได้กำหนดเพศ อายุสูงสุดของผู้ขับขี่ รวมทั้งการศึกษาขั้นต่ำของผู้ขับขี่ยานพาหนะ ถึงแม้ว่าผู้ขับขี่จะสอบผ่าน และได้รับใบอนุญาตขับขี่มาแล้ว ก็อาจทำผิดกฎจราจร และทำให้เกิดอุบัติเหตุได้
4. การขาดการกวดขัน จับกุม หรือยังไม่จริงจังหรือเข้มงวดในการพิจารณาดำเนินคดีหรือจับกุม ผู้กระทำผิดเป็นสาเหตุให้ขับรถหรือใช้รถใช้ถนนอย่างเสรี ตามอำเภอใจ ซึ่งมักทำให้เกิดอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

การป้องกันอุบัติเหตุในการจราจรทางบก

อุบัติเหตุในการจราจรทางบก สามารถป้องกันได้ดังต่อไปนี้

ด้านบุคคล   2. ด้านสิ่งแวดล้อม   3. ด้านกฎหมาย

การป้องกันด้านบุคคล การป้องกันอุบัติเหตุในการจราจรทางบกด้านบุคคลนั้น ควรพิจารณาในเรื่องสุขภาพ การศึกษา และความปลอดภัยในการขับขี่ การโดยสาร และการเดินเท้า ซึ่งมีวิธีการป้องกันดังต่อไปนี้

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

1. **เรื่องสุขภาพ** ผู้ขับขี่รถ ผู้โดยสารและผู้เดินเท้า ควร มีสภาพร่างกาย และจิตใจที่ แข็งแรงสมบูรณ์ และเป็น ปกติอยู่เสมอ ทั้งในช่วงก่อน เดินทาง ขณะเดินทาง และ หลังการเดินทาง

2. **การศึกษา** การป้องกันอุบัติเหตุที่สำคัญประการ หนึ่งคือ การศึกษาหาความรู้และการถ่ายทอด หรือ ให้ความรู้แก่ทุกคน ในเรื่องความปลอดภัยใน การจราจร การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา การอบรมมารยาทในการขับขี่รถยนต์ยาน แก่ผู้ใช้ ยรถยนต์ ผู้โดยสาร และผู้เดินเท้า การแนะนำ ประชาชน ผู้ใช้รถใช้ถนน ให้รู้จักระมัดระวังในการ เดินทาง

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

3. ความปลอดภัยในการขับขี่
ยวดยานพาหนะ การขับขี่ยวดยาน
พาหนะไม่ว่าจะเป็นรถยนต์
รถจักรยาน รถจักรยานยนต์
รถบรรทุก หรือรถประจำทางก็
ตาม ผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติตามเพื่อ
ความปลอดภัย

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

๑) ข้อควรปฏิบัติขณะเดินทางตามถนน ควรปฏิบัติ ดังนี้

- เดินบนทางเท้าชิดด้านใน แต่ถ้าไม่มีทางเท้า ควรเดินชิดไหล่ทางด้านขวา เพื่อให้เห็นรถที่สวนมา
- สวมใส่เสื้อผ้าสีขาวหรือสีสว่างขณะเดินบนถนนกลางคืนเพื่อให้ผู้ขับขี่รถสามารถเห็นได้ชัดเจน
- ไม่วิ่งเล่นหรือผลักรถเพื่อนขณะเดินทางตามถนน

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

- ควรเดินข้ามถนนตรงบริเวณทางข้าม
ได้แก่ ทางม้าลายสะพานลอย และก่อน
ข้ามถนนมองถนนให้แน่ใจ โดยมอง
ขวา มองซ้าย มองขวา ว่าปลอดภัย
แล้วจึงข้าม

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

๒) ข้อควรปฏิบัติขณะเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางหรือรถไฟ
ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ยืนคอยรถโดยสารต่าง ๆ ที่ป้ายหยุด
รถโดยสารบนทางเท้าและห่างขอบทาง
เข้าไปด้านใน
- ถ้าเป็นรถไฟฟ้าควรยืนรอหลังเส้นเหลือง
ที่พื้นชานชลา

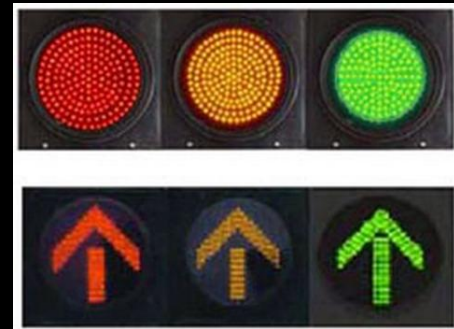
อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

- เมื่อรถโดยสารมาจอดขิดขอบทางและจอดสนิท ควรรอให้ผู้โดยสารลงจากรถก่อน แล้วจึงขึ้นไป
- ขึ้นหรือลงรถให้เป็นระเบียบ ไม่ควรผลักกัน
- เมื่อขึ้นรถแล้ว ควรหาที่นั่ง แต่ถ้ารถไม่มีที่ว่าง ควรจับราวหรือพนักพิงให้มั่นคง
- ไม่ควรยืนใกล้ประตูรถหรือยืนห้อยโหนอยู่ที่ประตูรถ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

- ถ้าพบคนชรา ควรให้คนชราขึ้นรถก่อน หรือลุกให้นั่ง
- ถ้าต้องการลงจากรถโดยสารควรกดเครื่องให้สัญญาณกับพนักงานขับรถแล้วไปยืนคอยที่ประตูรถ
- ลงรถเมื่อรถจอดชิดขอบทางและหยุดสนิทก่อน
- ถ้าโดยสารรถไฟหรือรถไฟฟ้า ห้ามลงไปบนรางรถไฟ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

๓) ข้อควรปฏิบัติในการขับขี่รถ ควรปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรเพื่อความปลอดภัย

๑ สัญญาณไฟ เป็นสัญญาณที่ใช้ควบคุมการจราจรโดยมีโคมสัญญาณอย่างน้อย ๓ ดวง คือ สัญญาณสีแดง สีเหลืองอำพัน และสีเขียว ซึ่งแต่ละดวงมีความหมาย ดังนี้

สีแดง	หมายถึง	รถทุกคันต้องหยุด
สีเหลืองอำพัน	หมายถึง	รถทุกคันเตรียมจะหยุด
สีเขียว	หมายถึง	รถทุกคันผ่านไปได้

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางบก

- (๒) สวมหมวกกันน็อกและคาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับซึ่รถ
- (๓) ให้สัญญาณมือหรือสัญญาณไฟเลี้ยวก่อนเลี้ยวทุกครั้ง
- (๔) ไม่ขับซึ่ตัดหน้าคันอื่นอย่างกระชั้นชิดหรือแข่งสวนเลน
- (๕) ไม่ดื่มสุรา หรือเสพสารเสพติดขณะขับซึ่รถ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำมีหลายอย่าง เช่น เรือล่ม ผู้โดยสารจมน้ำ เป็นต้น ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น เรือชนกัน เรือมีการบรรทุกคนหรือสิ่งของเกินอัตรา เรือรั่วหรือชำรุด เป็นต้น

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

อุบัติเหตุทางน้ำอาจเกิดจากสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการดังนี้

1. ตัวบุคคล

2. สภาพแวดล้อม

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

ตัวบุคคล

สาเหตุของอุบัติเหตุทางน้ำ มักเกิดจากผู้ขับเรือ และผู้โดยสารดังนี้

ผู้ขับเรือ

1. ขาดความรู้ความสามารถ หรือความเชี่ยวชาญในการขับเรือ อาจทำให้หลงทาง คาดการณ์ล่วงหน้าผิด
2. ขาดความระมัดระวังในการขับเรือ หรือขับเรือด้วยความคึกคะนอง
3. ฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น ขับเรือด้วยความเร็ว ขับเรือตัดหน้าเรือลำอื่น

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

4. ผู้ขับเรือมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ หรือพิการ หรือมีการเจ็บป่วย เช่น เป็นโรคหัวใจ โรคลมบ้าหมู ความผิดปกติทางหู ความผิดปกติทางตา เป็นไขเป็นหวัด
5. ผู้ขับเรือเมาสุราหรือเสพสิ่งเสพติดเข้าไป ขณะขับเรือ ทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้
6. สภาพจิตใจที่ไม่เป็นปกติของผู้ขับเรือ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ เช่น ความวิตกกังวล ความเครียด

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

ผู้โดยสารทางเรือ

1. ผู้โดยสารเรือขาดความระมัดระวังในการขึ้น-ลง หรือโดยสารเรือ
2. ผู้โดยสารเรือหยอกล้อกันเล่นขณะโดยสารเรือ
3. ผู้โดยสารเรือไม่นั่งประจำที่ หรือไปนั่งที่กัปเรือ ลุกเดินไป - มา ขณะที่เรือกำลังแล่นอยู่
4. ผู้โดยสารมีสภาพร่างกาย และจิตใจไม่สมบูรณ์ เช่น โรคลมบ้าหมู เป็นลม วิงเวียนศีรษะ หงุดหงิด
5. ผู้โดยสารเรือดื่มสุรา มึนเมา และส่งเสียงเอะอะโวยวาย หรือก่อความไม่สงบให้แก่ผู้ขับเรือ และผู้โดยสารอื่น ๆ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางน้ำได้ดังนี้

1. **สภาพของเรือ** เรือที่มีสภาพใช้งานไม่ได้ ขาดทรุดโทรม เรือรั่ว เรือที่มีอายุการใช้งานยาวนาน และไม่มีการตรวจสอบ สภาพของเรือ หรือเครื่องจักรกล ที่ใช้งานไม่ได้ ย่อมมีส่วนทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เสมอ
2. **สภาพดินฟ้าอากาศ** สภาพภูมิอากาศที่ไม่แน่นอน ฝนตกหนัก หมอกลงจัด พายุ ลมใต้ฝุ่น หากผู้ขับเรือ ขาดความระมัดระวัง หรือใช้เรือในขณะที่ เกิดภัยธรรมชาติ ย่อมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

3. สภาพของแม่น้ำลำคลอง ทะเล หรือมหาสมุทร ไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทาง และมีผลให้เกิด อุบัติเหตุขึ้นได้ เช่น น้ำไหลเชี่ยว คลื่นแรง มีคลื่นใต้น้ำ มีตอ หรือหินโสโครกใต้น้ำ

4. การบรรทุกเรือ การบรรทุกคนโดยสาร หรือสิ่งของที่เกินอัตรา ที่กำหนดไว้ หรือบรรทุกไม่ถูกต้อง ตามกฎเกณฑ์ ย่อมก่อให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น การบรรทุกคน หรือสิ่งของบนหลังเรือ หรือบนดานฟ้า การบรรทุก สิ่งของจำพวก โลหะ หรือหินซึ่งมีน้ำหนักมาก

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

ข้อควรปฏิบัติเมื่อประสบอุบัติเหตุเรือล่ม

1. ควรตั้งสติ และทำจิตใจให้สงบ ไม่ตื่นเต้น ตกใจจนเกินไป
2. ถอดเสื้อผ้า หรือเครื่องนุ่งห่มที่ทำให้ไม่สะดวกในการว่ายน้ำออกให้หมด เก็บสิ่งของ หรือของมีค่าที่สำคัญจริง ๆ ไว้ติดตัวไปด้วยเท่านั้น
3. ผู้ที่ว่ายน้ำไม่เป็น หรือว่ายน้ำไม่แข็ง ต้องพยายามหาสิ่งของลอยได้ไว้เกาะพยุงตัว เช่น เบาะ หรือพนักรองนั่ง ลูกมะพร้าว มาลัยชูชีพ กระเป๋าสื่อผ้าที่ทำด้วยหนัง หรือพลาสติก และจะต้องบอกผู้อื่น ให้ทราบด้วยว่าตนว่ายน้ำไม่เป็น

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

4. หากเรือล่มไม่ไกลฝั่งนัก ควรรีบว่ายน้ำเข้าหาฝั่ง และอาจหาสิ่งของลอยได้ไว้เกาะ เพื่อช่วยให้ว่ายน้ำได้เร็วขึ้น
5. ถ้าเรือล่มอยู่ไกลฝั่งมาก ให้พยายามเกาะเรือไว้ก่อนจนกว่าจะมีคนมาช่วยเหลือ และพยายามส่งสัญญาณ หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ให้เรือยามฝั่ง หรือหน่วยกู้ภัยทราบ
6. หากบริเวณเรือล่ม มีสัตว์น้ำดุร้ายอาศัยอยู่ จะต้องต่อสู้เพื่อเอาชีวิตรอดด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้อาวุธ (ถ้ามี) หรือทำให้ตัวอยู่ในแนวตั้ง เพื่อไม่ให้สัตว์ทำอันตรายได้ง่าย

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางน้ำ

ข้อควรปฏิบัติขณะเดินทางทางน้ำ

- (๑) ขณะรอลงเรือควรรอที่ฝั่งหรือบนท่า
- (๒) ขณะขึ้นลงเรือควรรอให้เรือจอดเทียบท่าเรียบร้อยก่อน
- (๓) เมื่อลงเรือแล้วควรเดินเข้าไปในตัวเรือ ไม่ควรนั่งที่กราบเรือ
- (๔) ถ้าโดยสารเรือทางไกล ควรสวมเสื้อชูชีพทุกครั้ง
- (๕) ผู้ที่โดยสารเรือเป็นประจำ ควรมีทักษะในการว่ายน้ำ
- (๖) ไม่ควรโดยสารเรือที่บรรทุกน้ำหนักเต็มอัตราแล้ว

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางอากาศ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางอากาศ เช่น เครื่องบินตก อาจเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ สภาพเครื่องบินที่ชำรุด สภาพอากาศที่มีพายุ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางอากาศ

อุบัติเหตุจากการเดินทางโดยทางอากาศ อาจเกิดจากสาเหตุที่สำคัญ คือ

ตัวบุคคล

1. ความบกพร่องทางด้านร่างกาย และจิตใจของนักบิน หรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น สุขภาพไม่แข็งแรง ความเหนื่อยอ่อน ความวิตกกังวล ความเครียด
2. การขาดประสบการณ์ หรือขาดความเชี่ยวชาญ ในการขับเครื่องบิน

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางอากาศ

3. การขาดความรับผิดชอบ ของผู้ขับเครื่องบิน เช่น ขับเครื่องบินด้วยความเร็วไม่เกินกำหนด ไม่บินตามเส้นทางที่กำหนด หรือเสียวินัยการบิน มีความประมาทเลินเล่อ

4. การเสียวินัยการบินของนักบิน เช่น ไม่บินตามเส้นทางที่กำหนด

5. ผู้โดยสารเครื่องบิน ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของการโดยสารเครื่องบิน เช่น สูบบุหรี่ หรือติดก้นบุหรี่ โดยขาดการระมัดระวัง การก่อความไม่สงบในขณะโดยสารเครื่องบิน เป็นต้น

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางอากาศ

สภาพแวดล้อม

1. เครื่องบินหรือตัวปรับอากาศยานเสื่อมคุณภาพ และไม่ได้รับการตรวจสอบ ซ่อม หรือดูแลอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก่อนการนำไปใช้
  2. สภาพเครื่องยนต์ขัดข้อง น้ำมันหมดกลางทาง หาที่ลงไม่ได้
  3. สนามบินมีเครื่องกีดขวาง หรือสภาพทางวิ่ง ทางขับไม่ดี
  4. ทักษะวิสัยไม่ดี เช่น ฝนตก หมอกหรือหิมะลงจัด พายุจัด พายุผ่า
- การป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินทางโดยทางอากาศ

อุบัติเหตุจากการเดินทางทางอากาศ

ข้อควรปฏิบัติขณะโดยสารเครื่องบิน

- (๑) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ของการขึ้นเครื่องบินอย่างเคร่งครัด
- (๒) คาดเข็มขัดประจำที่นั่งขณะเครื่องบินกำลังบินขึ้นหรือบินลง
- (๓) ถ้ามีปัญหา ควรขอความช่วยเหลือจากพนักงานบนเครื่องบิน

การสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือ

เมื่อคนเราต้องพบเจอกับอุบัติเหตุต่าง ๆ ทั้งเกิดกับตัวเองและผู้อื่นเราจึงต้องมีการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ดังนี้

- ๑) ร้องขอความช่วยเหลือ ด้วยคำว่า ช่วยด้วย ๆ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ใกล้เคียงช่วยเหลือ
- ๒) ทำสัญญาณท่าทาง เช่น โบกมือ ประบมือ กระแทกเท้า เป็นต้น
- ๓) โทรศัพท์แจ้งเหตุ โทรศัพท์ไปที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยแจ้งลักษณะที่เกิดขึ้น สถานที่เกิดเหตุ

การสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือ

ถ้าเกิดอุบัติเหตุ เราควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. รีบแจ้งให้พ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่ที่ไว้ใจได้ทราบ โดยบอกรายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับสาเหตุและอาการที่เกิดขึ้น
๒. ถ้าผู้ที่เกิดอุบัติเหตุอยู่ในที่ที่ผู้ช่วยเหลือมองไม่เห็นให้ผู้ที่เกิดอุบัติเหตุร้องตะโกนขอความช่วยเหลือเป็นระยะ ๆ หรือทำสัญญาณเสียง เช่น เคาะพื้น เคาะประตู เพื่อให้ผู้ช่วยเหลือรับรู้
๓. นักเรียนควรรู้และจดชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของผู้ที่จะขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ เช่น ชื่อและที่อยู่ของพ่อแม่ เบอร์โทรศัพท์ของสถานีดารวจ เบอร์โทรศัพท์โรงพยาบาล เป็นต้น

การสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือ

เมื่อเกิดเหตุที่ไม่ปลอดภัยต่อตนเองหรือผู้อื่น นักเรียนอาจ
ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ
โรงพยาบาลหน่วยดับเพลิง ที่ว่าการอำเภอ หน่วยกู้ภัย เป็นต้น

เบอร์โทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉิน

เหตุด่วนเหตุร้าย แจ้ง ๑๙๑

ไฟไหม้ (กรุงเทพฯ) แจ้ง ๑๙๙

การสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือ

สายด่วน
โทร. 1669

เจ็บป่วยฉุกเฉิน

เบอร์เดียวทั่วไทย บริการฟรี 24 ชั่วโมง

www.emit.go.th

PR Numpeung